

Bài 1. Cho các ma trận: $A = \begin{bmatrix} 2 & 4 & 6 \\ 3 & -5 & 7 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 7 & 1 & -2 \\ 0 & 4 & 3 \end{bmatrix}$, $C = \begin{bmatrix} -1 & 34 \\ 2 & -6 \end{bmatrix}$

Hãy thực hiện các phép tính sau: $A+B$, $A-3B$, $A'+2B'$, $A'B$, $A.B'$, $A.B'C$.

$$\underline{ĐS:} \quad A'B = \begin{bmatrix} 14 & 14 & 5 \\ 28 & -16 & 23 \\ 42 & 34 & 9 \end{bmatrix}, \quad A.B' = \begin{bmatrix} 6 & 34 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}, \quad A.B'C = \begin{bmatrix} 62 & 0 \\ 0 & 62 \end{bmatrix}$$

Bài 2. Cho hai ma trận: $A = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 2 \\ 2 & -1 & 1 \\ 3 & 0 & 2 \end{bmatrix}$ và $B = \begin{bmatrix} -2 & -6 & 5 \\ -1 & -4 & 3 \\ 3 & 9 & -7 \end{bmatrix}$.

1) Hãy tính các tích AB và BA . Từ đó hãy cho biết ma trận A có khả nghịch không? chỉ ra ma trận nghịch đảo (nếu có) của ma trận A .

ĐS: $AB = I$, $BA = I$, trong đó I là ma trận đơn vị cấp 3.

2) Tìm ma trận X (nếu có) thỏa mãn: $XA = B$.

ĐS: $X = B^2 = \dots$

Bài 3. Thực hiện các phép tính :

$$1) \begin{bmatrix} 2 & 1 & 3 \\ 1 & 2 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 4 \\ 3 \\ 1 \end{bmatrix}; \quad 2) \begin{bmatrix} 1 & 3 & -1 \\ 2 & -2 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}^3 \quad \underline{ĐS:} \begin{bmatrix} 14 \\ 10 \end{bmatrix}; \quad \begin{bmatrix} -1 & 27 & -9 \\ 18 & -28 & 0 \\ 0 & 9 & -1 \end{bmatrix}.$$

Bài 4. Cho ma trận : $A = \begin{bmatrix} -2 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & -1 \\ 2 & 1 & 3 \end{bmatrix}$. Tính $\det(A)$, $\det(5A')$, $\det(A^4)$.

ĐS: $\det A = 2$; $\det(5A') = 5^3 \cdot 2 = 250$; $\det(A^4) = 2^4 = 16$.

Bài 5. Tính định thức của các ma trận sau:

$$1) \begin{bmatrix} x & 1 & 1 \\ 1 & x & 1 \\ 1 & 1 & x \end{bmatrix}; \quad 2) \begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & x \\ 1 & x & 0 \end{bmatrix}; \quad 3) \begin{bmatrix} 1 & a & 1 \\ 2 & 1 & a \\ 3 & 2 & 1 \end{bmatrix}; \quad 4) \begin{bmatrix} 1 & 0 & 3 & 1 \\ 2 & 2 & 6 & 0 \\ -1 & 0 & -3 & 1 \\ 4 & 1 & 12 & 0 \end{bmatrix}; \quad 5) \begin{bmatrix} 4 & 0 & 0 & -1 \\ 3 & 1 & 0 & 2 \\ 0 & 1 & 2 & 2 \\ 1 & 2 & -1 & 0 \end{bmatrix}.$$

ĐS: 1) $(x+2)(x-1)^2$; 2) 0; 3) $3a^2 - 4a + 2$; 4) 0; 5) -45

Bài 6. Tìm hạng của các ma trận sau:

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 7 & 3 & 1 & 6 \\ 3 & 5 & 2 & 2 & 4 \\ 9 & 4 & 1 & 7 & 2 \end{bmatrix}; \quad B = \begin{bmatrix} 3 & 4 & 1 & 2 \\ 1 & 4 & 7 & 2 \\ 1 & 10 & 17 & 4 \\ 4 & 1 & 3 & 3 \end{bmatrix}; \quad C = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 3 & 1 & 3 & 1 \\ 3 & 5 & 3 & 5 & 3 \\ 7 & 9 & 7 & 9 & 7 \end{bmatrix}.$$

ĐS: $r(A) = 2$; $r(B) = 3$; $r(C) = 2$

Bài 7. Cho ma trận: $A = \begin{bmatrix} 1 & -2 & 1 \\ 0 & m & -1 \\ 1 & -1 & 3 \end{bmatrix}$

- 1) Tìm m để ma trận A khả nghịch.
- 2) Với $m = -1$, hãy tìm ma trận nghịch đảo của A bằng ba cách (cách 1: sử dụng ma trận phụ hợp; cách 2: sử dụng hệ phương trình tuyến tính, cách 3: sử dụng biến đổi sơ cấp).

ĐS: 1) $m \neq -\frac{1}{2}$; 2) $A^{-1} = \begin{bmatrix} 4 & -5 & -3 \\ 1 & -2 & -1 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$

Bài 8. Cho ma trận: $A = \begin{bmatrix} -1 & 2 & 1 \\ m & 1 & 0 \\ 1 & -1 & 2 \end{bmatrix}$

- 1) Với giá trị nào của m thì hạng của ma trận A bằng 3? Với các giá trị m vừa tìm được thì ma trận A có khả nghịch không?
- 2) Với $m = -1$, hãy tìm ma trận nghịch đảo của A bằng hai cách (cách 1: sử dụng ma trận phụ hợp; cách 2: sử dụng hệ phương trình tuyến tính).

ĐS: 1) Hạng của mt vuông A bằng cấp của mt khi và chỉ khi $\det(A) \neq 0$. ĐS: $m \neq -\frac{3}{5}$

2) $A^{-1} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 2 & -5 & -1 \\ 2 & -3 & -1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & -2.5 & -0.5 \\ 1 & -1.5 & -0.5 \\ 0 & 0.5 & 0.5 \end{bmatrix}$

Bài 9. Hãy tìm ma trận nghịch đảo (nếu có) của các ma trận sau bằng hai cách (cách 1: Sử dụng phương pháp biến đổi sơ cấp; cách 2: sử dụng ma trận phụ hợp):

1) $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 5 \end{bmatrix}$; 2) $B = \begin{bmatrix} 0 & 2 & -1 \\ 3 & -4 & -2 \\ -1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$; 3) $C = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 6 \end{bmatrix}$; ĐS: $A^{-1} = \begin{bmatrix} 5 & -2 \\ -2 & 1 \end{bmatrix}$; $B^{-1} = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 8 \\ 1 & 1 & 3 \\ 1 & 2 & 6 \end{bmatrix}$.

Bài 10. Giải các hệ phương trình tuyến tính sau

$$1) \begin{cases} x - y - 2z + t = -2 \\ 2x - y + z + 3t = -3 \\ -x + 2y + 3z - 2t = -1 \end{cases}; \quad 2) \begin{cases} x_1 - 2x_2 - 3x_3 + x_4 = 5 \\ 2x_1 - 4x_2 - 3x_3 + 4x_4 = 2 \\ 5x_1 - 10x_2 - 13x_3 + 6x_4 = 20 \end{cases};$$

$$\underline{ĐS:} \quad 1) \begin{cases} x = z - 5 \\ y = -1 - 3z \\ t = 2 - 2z \\ z \in \mathbb{R} \end{cases}; \quad 2) \begin{cases} x_1 = 2x_2 + 12 \\ x_3 = 2 \\ x_4 = -1 \\ x_2 \in \mathbb{R} \end{cases}.$$

Bài 11.

1) Với giá trị nào của m thì các hệ phương trình sau có nghiệm:

$$a) \begin{cases} x - 2y + z - t = -1 \\ 3x + y - 2z + t = 2 \\ x + 5y - 4z + mt = 5 \end{cases}; \quad b) \begin{cases} x + y + 10z - 6t = 3 \\ x + 2y + mz - t = 1 \\ 2x + 5y - z + mt = 2 \end{cases}.$$

HD: Biến đổi ma trận bổ sung của hệ pttt về dạng bậc thang.

Hệ pttt có nghiệm khi và chỉ khi $r(A) = r(A^{bs})$

ĐS: a) $m \neq 4$;

b) $m \neq 3$

2) Với giá trị nào của m thì hệ phương trình sau có nghiệm duy nhất? Có vô số nghiệm?

$$\begin{cases} x + 3y - 2t = 0 \\ -y + 2z - t = 0 \\ 2x - z + t = 0 \\ 4x + y + mz = 0 \end{cases}$$

HD: $\det(A) = 11m + 5$ với A là ma trận hệ số của hệ pttt.

Hệ vuông thuận nhất có nghiệm duy nhất khi và chỉ khi $\det(A) \neq 0$.

Hệ vuông thuận nhất có vô số nghiệm khi và chỉ khi $\det(A) = 0$

Bài 12. Tìm tất cả các ma trận X (nếu có) thỏa mãn:

$$1) \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} X = X \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 3 \end{bmatrix}; \quad 2) X \begin{bmatrix} -1 & 2 & 1 \\ -1 & 1 & 0 \\ 1 & -1 & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & -1 & 1 \\ 1 & 0 & 2 \end{bmatrix}.$$

ĐS: 1) Các ma trận X thỏa mãn pt có dạng: $X = \begin{bmatrix} x & y \\ y & x+y \end{bmatrix}, x, y \in \mathbb{R};$

$$2) X = \begin{bmatrix} -3 & 7 & 2 \\ 1 & -1.5 & 0.5 \end{bmatrix}$$

Bài 13. Trong không gian vectơ \mathbb{R}^3 cho tập hợp: $W = \{(x; y; z) \in \mathbb{R}^3 \mid x - 3y + z = 0\}$

- Vectơ $u = (1; 2; 3)$ có thuộc W không? Chỉ ra một vectơ (khác vectơ không) thuộc W .
- Chứng minh rằng W là một không gian vectơ con của \mathbb{R}^3 .
- Tìm một cơ sở, số chiều của không gian W .
- Chứng minh vectơ $u = (1; 2; 5)$ thuộc W và tìm tọa độ của u trong cơ sở của W tìm được ở câu hỏi trên.

ĐS: a) không; VD: $u = (1; 1; 2) \in W$

c) Một cơ sở $S = \{u_1 = (3; 1; 0); u_2 = (-1; 0; 1)\}$; $\dim W = 2$

d) $u_S = (2; 5)$.

Bài 14. Trong không gian vectơ \mathbb{R}^4 cho tập hợp: $V = \left\{ (x; y; z; t) \in \mathbb{R}^4 \mid \begin{cases} x + 2t = 0 \\ y - z - t = 0 \end{cases} \right\}$.

- Vectơ $u = (1; 2; 5; 4)$ có thuộc V không?
- Chứng minh rằng V là một không gian vectơ con của \mathbb{R}^4 .
- Tìm một cơ sở và tính số chiều của không gian V .

ĐS: a) Không; c) Một cơ sở $S = \{u_1 = (-2; 1; 1; 0); u_2 = (0; 1; 0; 1)\}$; $\dim V = 2$.

Bài 15. Trong không gian vectơ \mathbb{R}^4 cho tập hợp: $V = \{(x; y; z; t) \in \mathbb{R}^4 \mid y + 2t = 0\}$.

- Chứng minh V là một không gian vectơ con của \mathbb{R}^4 .
- Tìm một cơ sở, số chiều của không gian V .
- Chứng minh vectơ $u = (-4; 2; -1; 1)$ thuộc V và tìm tọa độ của u trong cơ sở tìm được ở trên.

ĐS: b) Một cơ sở $S = \{u_1 = (1; 0; 0; 0); u_2 = (0; -2; 1; 0); u_3 = (0; 0; 0; 1)\}$; $\dim V = 3$.

c) $u_S = (-4; -2; 1)$

Bài 16. Các tập hợp sau có là không gian vectơ con của các không gian tương ứng không?

- $V = \{(x; y; z; t) \mid 2x + 3z = 1\}$ trong \mathbb{R}^4 .
- $V = \{(x; y; z) \mid xy - 2z = 0\}$ trong \mathbb{R}^3 .
- $V = \left\{ (x; y; z; t) \mid \begin{cases} x + 2t - 3 = 0 \\ y - t - z = 0 \end{cases} \right\}$ trong \mathbb{R}^4 .

ĐS: a) không; b) không; c) không.

Bài 17. Trong không gian vectơ \mathbb{R}^3 cho tập hợp: $V = \left\{ (x; y; z) \in \mathbb{R}^3 \mid \begin{cases} x - 2z = 0 \\ x - y - z = 0 \end{cases} \right\}$.

- Chứng minh rằng V là không gian vectơ con của \mathbb{R}^3 .

b) Tìm một cơ sở và tính số chiều của không gian V .

c) Chứng minh rằng vectơ $u = \left(1; \frac{1}{2}; \frac{1}{2}\right)$ thuộc V và tìm tọa độ của u trong cơ sở tìm được ở trên.

ĐS: b) Một cơ sở $S = \{v = (2; 1; 1)\}$; $\dim V = 1$; c) $u_S = (2)$

Bài 18. Họ các véc tơ sau độc lập tuyến tính hay phụ thuộc tuyến tính:

a) $S = \{u_1 = (1; -2; 0; 4); u_2 = (3; -2; 1, 1); u_3 = (2; 2; 1; 3)\}$ trong \mathbb{R}^4 .

b) $S = \{u_1 = (1; -2; 0; 4); u_2 = (3; -2; 1, 1); u_3 = (2; 0; 1; -3)\}$ trong \mathbb{R}^4 .

c) $U = \{u_1 = (-1; 2; 4); u_2 = (3; -2; 2); u_3 = (1; 0; 3); u_4 = (1; 1; 1)\}$ trong \mathbb{R}^3 .

ĐS: a) ĐLTT b) PTTT c) PTTT.

Bài 19.

1) Chứng minh họ vectơ sau là một cơ sở của không gian vectơ \mathbb{R}^3 :

$$V = \{v_1 = (-1; 2; 4); v_2 = (3; -2; 1); v_3 = (2; -1; 5)\}$$

2) Họ vectơ sau đây có phải là một cơ sở của không gian vectơ \mathbb{R}^3 không?

$$U = \{u_1 = (-2; 3; 4); u_2 = (3; -2; 5); u_3 = (5; 0; 23)\}$$

ĐS: 2) không

Bài 20. Với giá trị nào của m thì họ vectơ sau đây độc lập tuyến tính? Phụ thuộc tuyến tính?

a) $V = \{v_1 = (2; 1; 1; m); v_2 = (2; 1; -1, m); v_3 = (10; 5; -1; 5m)\}$ trong \mathbb{R}^4 .

b) $U = \{u_1 = (2; 1; 2m); u_2 = (2; 1; -1); u_3 = (1+m; 2; -3)\}$ trong \mathbb{R}^3 .

c) $V = \{u_1 = (m; 2; 1); u_2 = (1; -2, m); u_3 = (2; 2; 3)\}$ trong \mathbb{R}^3 .

ĐS: a) PTTT khi $m = \frac{-1}{2}$; ĐLTT khi $m \neq \frac{-1}{2}$

b) PTTT khi $m = \frac{-1}{2}$ hoặc $m=3$; ĐLTT khi $m \neq \frac{-1}{2}$ và $m \neq 3$

c) PTTT khi $m = -1$ hoặc $m=0$; ĐLTT khi $m \neq -1$ và $m \neq 0$

Bài 21. Trong \mathbb{R}^3 , vectơ u sau đây có phải là tổ hợp tuyến tính của các vectơ còn lại không? Tại sao?

Với $u_1 = (1; 1; 1); u_2 = (0; -1; 1); u_3 = (-2; -1; 3); u = (2; -1; 5)$.

ĐS: Có vì $u = 2u_1 + 3u_2$.

Bài 22. Tìm điều kiện của m để vectơ u trong \mathbb{R}^3 sau đây là tổ hợp tuyến tính của các véc tơ còn lại

với $u_1 = (0; 1; -1); u_2 = (-2; 1; 3); u_3 = (m; 2; -1); u = (1; m; 2)$.

ĐS: Là THPT khi và chỉ khi $m \neq \frac{-1}{2}$

Bài 23. Trong không gian vectơ \mathbb{R}^2 cho hai tập hợp:

$$U = \{u_1 = (1; -1); u_2 = (2; 1)\} \text{ và } V = \{v_1 = (3; 1); v_2 = (1; -1)\}.$$

- Chứng minh rằng U và V là hai cơ sở của \mathbb{R}^2 .
- Tìm ma trận chuyển cơ sở từ U sang V .
- Tìm ma trận chuyển cơ sở từ V sang U .
- Tìm tọa độ của vectơ $x = (3; -1)$ trong cơ sở U .
- Tìm vectơ y trong \mathbb{R}^2 có tọa độ trong cơ sở U là $y_U = (4; -5)$.
- Biết tọa độ của vectơ z trong cơ sở U là $z_U = (7; 2)$, hãy tìm tọa độ của vectơ z trong cơ sở V .

ĐS: b) $A = \begin{bmatrix} \frac{1}{3} & 1 \\ \frac{4}{3} & 0 \end{bmatrix}$; c) $B = \begin{bmatrix} 0 & \frac{3}{4} \\ 1 & -\frac{1}{4} \end{bmatrix}$; d) $x_U = \left(\frac{5}{3}; \frac{2}{3}\right)$; e) $y = (-6; -9)$; f) $z_V = \left(\frac{3}{2}; \frac{13}{2}\right)$

Bài 24. Trong không gian vectơ \mathbb{R}^3 cho hai tập hợp: $U = \{u_1 = (1; 1; -1); u_2 = (1; 1; 0); u_3 = (2; 1; -1)\}$ và $V = \{v_1 = (1; 1; 0); v_2 = (1; 0; -1); v_3 = (1; 1; 1)\}$.

- Chứng minh U và V là hai cơ sở của \mathbb{R}^3 .
- Tìm ma trận chuyển cơ sở từ U sang V .
- Tìm ma trận chuyển cơ sở từ V sang U .
- Tìm tọa độ của vectơ $x = (2; 3; -1)$ trong cơ sở U .
- Tìm vectơ y trong \mathbb{R}^3 có tọa độ trong cơ sở U là $y_U = (1; 1; -1)$.
- Biết tọa độ của vectơ z trong cơ sở V là $z_V = (1; 0; 2)$, hãy tìm tọa độ của vectơ z trong cơ sở U .

ĐS: b) $A = \begin{bmatrix} 0 & 0 & -1 \\ 1 & -1 & 2 \\ 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$; c) $B = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \\ -1 & 0 & 0 \end{bmatrix}$;

d) $x_U = (2; 2; -1)$; e) $y = (0; 1; 0)$; f) $z_U = (0; 2; -1)$

Bài 25. Tìm hạng của họ các véc tơ sau:

- $U = \{u_1 = (-2; 1; 1); u_2 = (2; -3; 1); u_3 = (-1; 0; 1); u_4 = (1; -3; 2)\}$ trong không gian vectơ \mathbb{R}^3 .
- $V = \{v_1 = (-2; 1; 1); v_2 = (2; -3; 1); v_3 = (4; 0; 1)\}$ trong không gian vectơ \mathbb{R}^3 .

- c) $W = \{w_1 = (2; 2; 0; 0; -1); w_2 = (3; -3; 1; 5; 2); w_3 = (1; -1; -1; 0; 0)\}$ trong không gian vectơ \mathbb{R}^4 .
ĐS: a) 2; b) 3; c) 3.

Bài 26. Trong không gian véc tơ \mathbb{R}^4 hãy tìm hạng của họ các véc tơ sau tùy theo m :

$$U = \{u_1 = (2; 1; 1; m); u_2 = (1; 3; -1; 2); u_3 = (-3; 1; -3m; 0)\}$$

ĐS: $m=1$ thì hạng của họ vectơ là 2; với $m \neq 1$ thì hạng của họ vectơ là 3.

Bài 27. Cho ánh xạ $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ xác định bởi: $\forall u = (x; y; z) \in \mathbb{R}^3, f(u) = (x + y; y - z)$

1. Chứng minh rằng f là ánh xạ tuyến tính.
2. Tìm $\ker f$, $\text{Im } f$ và tính hạng của f .
3. Tìm ma trận của f trong cơ sở $U = \{u_1 = (1; 1; 0); u_2 = (1; 0; 1); u_3 = (1; 1; 1)\}$ của \mathbb{R}^3 và cơ sở $V = \{v_1 = (1; 1); v_2 = (1; 2)\}$ của \mathbb{R}^2 .

ĐS: $\ker f = \{u = (-t; t; t) | t \in \mathbb{R}\}$; $\text{Im } f = \mathbb{R}^2$; $r(f) = \dim(\text{Im } f) = 2$; $A = \begin{bmatrix} 3 & 3 & 4 \\ -1 & -2 & -2 \end{bmatrix}$

Bài 28. Cho ánh xạ tuyến tính $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ xác định bởi:

$$\forall u = (x; y; z) \in \mathbb{R}^3, f(u) = (x + 2y; 3y + z; 3x - 2z)$$

1. Tìm $\ker f$, $\text{Im } f$ và chỉ ra cho mỗi không gian này một cơ sở.
2. Tìm hạng của ánh xạ f .
3. Tìm ma trận A của ánh xạ f trong cơ sở $U = \{u_1 = (0; 1; 1); u_2 = (1; 0; 1); u_3 = (1; 1; 1)\}$ của \mathbb{R}^3 .

ĐS: $\ker f = \{u = (2t; -t; 3t) | t \in \mathbb{R}\} = \langle (2; -1; 3) \rangle$;

$\text{Im } f = \text{span}\{(1; 0; 3), (2; 3; 0), (0; 1; -2)\} = \langle (1; 0; 3), (0; 1; -2) \rangle$; $r(f) = 2$;

$$A = \begin{bmatrix} -4 & 0 & -2 \\ -6 & 0 & -3 \\ 8 & 1 & 6 \end{bmatrix}$$

Bài 29. Cho ánh xạ tuyến tính $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ có ma trận là $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{bmatrix}$ trong cơ sở chính tắc

$E = \{e_1 = (1; 0; 0); e_2 = (0; 1; 0); e_3 = (0; 0; 1)\}$ của \mathbb{R}^3 .

1. Tìm công thức xác định ánh xạ tuyến tính f .
2. Tìm ma trận của ánh xạ f trong cơ sở $U = \{u_1 = (1; 0; 0); u_2 = (1; 0; 1); u_3 = (1; 1; 1)\}$ của \mathbb{R}^3 .
3. Tìm các giá trị riêng và các vectơ riêng của ma trận A . Ma trận A có chéo hóa được không? nếu có hãy viết ma trận P làm chéo hóa A .

HD&ĐS: 1. Giả sử $u = (x; y; z) \in \mathbb{R}^3$, có $u = xe_1 + ye_2 + ze_3$ suy ra $f(u) = xf(e_1) + yf(e_2) + zf(e_3)$ do f là axtt. ĐS: $f(u) = (y+z; x+z; x+y)$

$$2. B = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 1 & 2 & 2 \end{bmatrix}$$

3. Mt A có hai giá trị riêng là $\lambda_1 = 2$ (bội 1) và $\lambda_2 = -1$ (bội 2).

Vectơ riêng ứng với gt riêng $\lambda_1 = 2$ có dạng $v = [x \ x \ x]^t, x \in \mathbb{R}$.

Vectơ riêng ứng với gt riêng $\lambda_2 = -1$ có dạng $v = [x \ y \ -x-y]^t, x, y \in \mathbb{R}$.

$$\text{Ma trận } P = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & -1 & -1 \end{bmatrix} \text{ làm chéo hóa } A \text{ và } P^{-1}AP = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}.$$

Bài 30. Cho ánh xạ tuyến tính $f: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ có ma trận là $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 2 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ trong hai cơ sở

$U = \{u_1 = (1; 1; 0); u_2 = (1; 0; 1); u_3 = (1; 1; 1)\}$ của \mathbb{R}^3 và cơ sở $V = \{v_1 = (1; 1); v_2 = (1; 2)\}$ của \mathbb{R}^2 .

1. Tính $f(4; 2; 1)$.
2. Tìm công thức xác định ánh xạ tuyến tính f .
3. Tìm hạt nhân và ảnh của ánh xạ tuyến tính f và chỉ ra cho mỗi không gian con này một cơ sở.

ĐS: 1. $u = (4; 2; 1) = 3u_1 + 2u_2 - u_3 \Rightarrow f(u) = 3f(u_1) + 2f(u_2) - f(u_3)$. ĐS: $f(4; 2; 1) = (10; 17)$

2. Với $u = (x; y; z) \in \mathbb{R}^3$, có $u = (x-z)u_1 + (x-y)u_2 + (-x+y+z)u_3$

CT xác định f là: $f(u) = (2x+y; 4x+y-z)$.

3. $\ker f = \{u = (x; -2x; 2x), x \in \mathbb{R}\} = \langle (1; -2; 2) \rangle \Rightarrow$ một cơ sở: $S_1 = \{(1; -2; 2)\}$

Dùng định lý: $\dim(\ker f) + \dim(\text{Im } f) = \dim(\mathbb{R}^3)$ suy ra $\text{Im } f = \mathbb{R}^2$, có 1 cơ sở là V .

Bài 31. Cho $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ là ánh xạ xác định bởi: $\forall u = (x; y) \in \mathbb{R}^2, f(u) = (-8x+15y; -6x+11y)$.

1. Chứng minh rằng f là ánh xạ tuyến tính.
2. Tìm $\ker f, \text{Im } f$ và tính hạng của f .
3. Tìm ma trận A của ánh xạ tuyến tính f trong cơ sở $U = \{u_1 = (1; 1); u_2 = (2; 1)\}$ của \mathbb{R}^2 .
4. Tìm các giá trị riêng và các vectơ riêng của ma trận A . Ma trận A có chéo hóa được không? nếu có hãy viết ma trận P làm chéo hóa A .

HD&ĐS: 2. $\ker f = \{(0;0)\} \Rightarrow \text{Im } f = \mathbb{R}^2$;

3. $A = \begin{bmatrix} 3 & -1 \\ 2 & 0 \end{bmatrix}$;

4. A có 2 giá trị riêng là $\lambda_1 = 1$ và $\lambda_2 = 2$.

Vector riêng ứng với gt riêng $\lambda_1 = 1$ có dạng $u = \begin{bmatrix} x \\ 2x \end{bmatrix}, x \in \mathbb{R}$

Vector riêng ứng với gt riêng $\lambda_2 = 2$ có dạng $u = \begin{bmatrix} x \\ x \end{bmatrix}, x \in \mathbb{R}$

Ma trận $P = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$ làm chéo hóa A và $P^{-1}AP = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}$.

Bài 32. Cho ánh xạ $f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ xác định bởi: $\forall u = (x; y; z) \in \mathbb{R}^3, f(u) = (x+z; y; x+z)$.

1. Chứng minh rằng f là ánh xạ tuyến tính.
2. Tìm $\ker f, \text{Im } f$ và tính hạng của f . Chỉ ra cho mỗi không gian con $\ker f, \text{Im } f$ một cơ sở.
3. Tìm ma trận A của ánh xạ tuyến tính f trong cơ sở chính tắc $E = \{e_1 = (1;0;0); e_2 = (0;1;0); e_3 = (0;0;1)\}$ của \mathbb{R}^3 .
4. Tìm các giá trị riêng và các vector riêng của ma trận A. Ma trận A có chéo hóa được không? nếu có hãy viết ma trận P làm chéo hóa A.

HD&ĐS: 2. $\ker f = \{(x;0;-x), x \in \mathbb{R}\} = \langle (1;0;-1) \rangle$; $\text{Im } f = \langle (1;0;1), (0;1;0) \rangle$; $r(f) = 2$

3. $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$

4. A có 3 giá trị riêng là $\lambda_1 = 0, \lambda_2 = 1$ và $\lambda_3 = 2$.

Vector riêng ứng với gt riêng $\lambda_1 = 0$ có dạng $u = [x \ 0 \ -x]^t, x \in \mathbb{R}$

Vector riêng ứng với gt riêng $\lambda_2 = 1$ có dạng $u = [0 \ y \ 0]^t, y \in \mathbb{R}$

Vector riêng ứng với gt riêng $\lambda_3 = 2$ có dạng $u = [x \ 0 \ x]^t, x \in \mathbb{R}$

Ma trận $P = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$ làm chéo hóa A và $P^{-1}AP = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$.

Bài 33. Cho ma trận $A = \begin{bmatrix} 1 & 6 \\ 5 & 2 \end{bmatrix}$ và $u = \begin{bmatrix} 6 \\ -5 \end{bmatrix}, v = \begin{bmatrix} 3 \\ -2 \end{bmatrix}$. Hỏi u, v có phải là những vector riêng của ma trận A không? vì sao?

HD: $Au = -4u$; $Av = \begin{bmatrix} -9 \\ 11 \end{bmatrix} \neq \lambda v, \forall \lambda \in \mathbb{R}$

Bài 34. Ma trận sau có chéo hóa được không ? nếu được hãy đưa ma trận đó về dạng chéo :

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 4 & 3 \\ -4 & -6 & -3 \\ 3 & 3 & 1 \end{bmatrix}$$

HD: Ma trận A có hai giá trị riêng là $\lambda_1 = 1$ (bội 1) và $\lambda_2 = -2$ (bội 2).

K/g riêng ứng với giá trị riêng $\lambda_1 = 1$ (bội 1) là không gian 1 chiều sinh bởi $v = [1 \ -1 \ 1]^t$

K/g riêng ứng với giá trị riêng $\lambda_2 = -2$ (bội 2) là không gian 1 chiều sinh bởi $v = [-1 \ 1 \ 0]^t$
nên mt A vuông cấp 3 không có đủ 3 vectơ riêng độc lập tuyến tính, do đó ma trận A không thể chéo hóa được.

----- HẾT -----

BỘ MÔN TOÁN-KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN-HỌC VIỆN NÔNG NGHIỆP VIỆT NAM